

आचार्य – प्रथमसत्रार्द्धम्

DSCC-16

प्रस्तावना –

- वेदाङ्गज्ञानानन्तरं मन्त्रब्राह्मणात्मकवेदवाक्यानां निष्कृष्टार्थप्रतिपत्तिं सम्प्रदायसम्मतार्थज्ञानं च प्राप्तव्यम् । अतः तत्रादौ चतुर्होतृमन्त्राणां ज्ञानं भवत्विति चतुर्होतृमन्त्रभाष्यं तद्ब्राह्मणभाष्यं च अस्मिन् पत्रे सन्निवेश्यते ।

उद्देश्यम् –

- होतृकर्तृकं कर्म ज्ञास्यन्ति ।
- विशिष्य चतुर्होतृमन्त्राणां भाष्यज्ञानं, तद्विनियोग ज्ञानं च सम्भवति ।

सङ्गतिः –

- मन्त्रब्राह्मणात्मकस्य वेदस्य भाष्याध्ययनपाठ्यक्रमे तदेकदेशभूतानां ब्राह्मणानामपि अध्ययनार्थम् अवकाशः कल्पनीय इति चतुर्होत्रादिमन्त्रभाष्यं तद्ब्राह्मणं च प्रवेशितम् ।

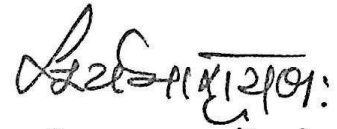
फलितांशः –

- छात्राः समन्त्रकविधिपरिज्ञानं सम्पादयिष्यन्ति ।

पत्र कोड एवं विषय	पाठ्यवस्तु विवरण -	क्रेडिट
DSCC 16	चतुर्होत्रादिमन्त्रभाष्यं तद्वाह्यं च (तैत्तिरीयारण्यके 'चित्तिः सुक्' इति प्रश्ने 1-11 अनुवाकाः) (तैत्तिरीयब्राह्मणे द्वितीयाष्टके द्वितीयप्रश्नः सम्पूर्णः) Unit – 1 (1 क्रेडिट) - चतुर्होत्रादिमन्त्रात् प्रतिग्रहमन्त्रपर्यन्तम् (तै.आ. 1-10 अनुवाकपर्यन्तम्) Unit – 2 (1 क्रेडिट) - तैत्तिरीयब्राह्मणे द्वितीयाष्टके द्वितीयप्रश्ने 1 – 4 अनुवाकाः (सभाष्यम्) Unit – 3 (1 क्रेडिट) - होतृहृदयमन्त्राः (तै.आ. 3.11 अनुवाकः) Unit – 4 (1 क्रेडिट) - तैत्तिरीयब्राह्मणे द्वितीयाष्टके द्वितीयप्रश्ने 5 – 11 अनुवाकाः (सभाष्यम्)	कुल 4
सन्दर्भग्रन्थः	तैत्तिरीयारण्यकं सायणभाष्यसमेतम्, आनन्दाश्रमग्रन्थालयः	

दिनांकः - 17-08-2024

हस्ताक्षरम्

वेदाङ्ग-वेदभाष्यविद्याशाखाध्यक्षः - प्रो.सूर्यनारायणभट्टः

आचार्य – प्रथमसत्रार्द्धम्

DSCC-17

प्रस्तावना –

- वेदच्छात्रेभ्यः मीमांसाशास्त्रज्ञानम् आवश्यकम् । अतः श्रीमाधवाचार्यविरचिता जैमिनीयन्यायमाला अत्र सन्निवेशिता । अस्य ग्रन्थस्याध्ययनेन मीमांसाविचारान् सङ्क्षेपेण अधिगन्तुं शक्यन्ति ।

उद्देश्यम् –

- वेदच्छात्रेभ्यः कर्मकाण्डविषये गभीरं ज्ञानमपेक्षितम् । अतः अयं ग्रन्थः गृह्यते।

सङ्गतिः –

- तदर्थं वेदवाक्यानां विचारक्रमः, शाब्दबोधादिप्रक्रिया च उपकारं जनयन्तीति पाठ्यक्रमे ग्रहणम् ।

फलतांशः –

- विचारशास्त्रानुरोधेन वेदवाक्यानाम् अध्ययनम् ।
- विध्यर्थवादादिभेदेन वाक्यानां स्पष्टप्रतिपत्तिः ।

पत्र कोड एवं विषय	पाठ्यवस्तु विवरण -	क्रेडिट
DSCC 17	जैमिनीयन्यायमाला (प्रथमोऽध्यायः) Unit - 1 (1 क्रेडिट) • शास्त्रारम्भप्रतिज्ञाधिकरणम् । • धर्मलक्षणाधिकरणम् । • धर्मे विधिप्रामाण्याधिकरणम् । • शब्दनित्यत्वाधिकरणम् । • वेदापौरुषेयत्वाधिकरणम् । Unit - 2 (1 क्रेडिट) • अर्थवादाधिकरणम् । • विधिवन्निगदाधिकरणम् । • हेतुवन्निगदाधिकरणम् । • मन्त्राधिकरणम् । Unit - 3 (1 क्रेडिट) • स्मृत्याधिकरणम् । • विरोधाधिकरणम् • शिष्टाकोपाधिकरणम् । • व्याकरणाधिकरणम् । • लोकवेदाधिकरणम् । Unit - 4 (1 क्रेडिट) • उद्भिदधिकरणम् । • चित्राधिकरणम् । • तत्प्रख्यशास्त्रात् कर्मनामधेयाधिकरणम् । • तद्यपदेशात् कर्मनामधेयाधिकरणम् । • वाजपेयाधिकरणम् । • तत्सिद्धिपेटिका ।)	कुल 4
सन्दर्भग्रन्थः	श्रीमाधवाचार्यविरचितः जैमिनीयन्यायमालाविस्तरः , भाट्टदीपिका च ।	

दिनांकः - 17.08-2024

हस्ताक्षरम्

श्रीमन्महाशयः

प्रो. सुरेश्वररायण महः - वेदाङ्ग - वेदशास्त्रविद्याशास्त्राध्यक्षः

आचार्य – प्रथमसत्रार्द्धम्

DSCC-18

प्रस्तावना –

- “छन्दःपादौ तु वेदस्य” इत्युक्त्या छन्दःशास्त्राध्ययनं विना वेदभाष्याध्ययनं न सम्पूर्णतामेति । तस्माच्छात्राः अस्मिन्पत्रे विशिष्य छन्दःशास्त्राध्ययनं कुर्वन्ति ।

उद्देश्यम् –

- वेदोक्तमन्त्राणां छन्दोवद्धतया पाठकमपरिज्ञानम् ।
- वैदिकच्छन्दसां परिचयः ।

सङ्गतिः –

- मन्त्राणां ब्राह्मणानां च भाष्याध्ययनानन्तरं तन्मन्त्राणां छान्दसज्ञानमपेक्षितम् ।

फलितांशः –

- छन्दःशास्त्राध्ययनेन मन्त्रस्वरूपं, तद्विषयकस्यैवार्थप्रतिपत्तिः जायते ।

पत्र कोड एवं विषय	पाठ्यवस्तु विवरण -	क्रेडिट
DSCC 18	पिङ्गलच्छन्दःशास्त्रम् Unit - 1- पिङ्गलच्छन्दः शास्त्रस्य प्रथमोऽध्यायः > वर्णगणाः > तेषां लघुत्वगुरुत्वविचाराः Unit - 2 पिङ्गलच्छन्दः शास्त्रस्य द्वितीयोऽध्यायः > गायत्रीभेदाः Unit - 3- पिङ्गलच्छन्दः शास्त्रस्य तृतीयोऽध्यायः > गायत्रिप्रभृतिवृहत्यन्तं चतुर्णां छन्दसां विवरणम् > पङ्क्तिप्रभृतिछन्दसां वर्णनम् > छन्दसां देवता, वर्णाः, स्वराः > पङ्क्तिप्रभृतिछन्दसां वर्णनम् Unit - 4- पिङ्गलच्छन्दः शास्त्रस्य चतुर्थोऽध्यायः > अतिछन्दांसि, लौकिकछन्दसां परिचयः	कुल 4
सन्दर्भग्रन्थः	पिङ्गलच्छन्दःसूत्रम्, चौखम्बाविद्याभवन, वाराणसी, 2002	

दिनाङ्कः - 17/08/2024

हस्ताक्षरम्

वेदविद्या

वेदाङ्ग-वेदभाष्यविद्याशाखाध्यक्षः - प्रो.सूर्यनारायणभट्टः

आचार्य – प्रथमसत्रार्द्धम्

DSCC-19

प्रस्तावना –

- वेदोक्तकर्मसु अग्निहोत्रकर्मणः नित्यकर्मत्वेन प्रसिद्धिः प्राधान्यं च वर्तते । अपि च सर्वहोमानां प्रकृतिभूतत्वात् अग्निहोत्रहोमस्य स्वरूपज्ञानमत्यावश्यकम् । अतः अस्मिन् पत्रे अग्निहोत्रहोमस्य ब्राह्मणानाम् अध्ययनं कुर्वन्ति ।

उद्देश्यम् –

- अग्निहोत्रहोमसम्बद्धब्राह्मणानाम् वाक्यार्थविवेकः ।
- साङ्गान्निहोत्रप्रयोगज्ञानम् ।

सङ्गतिः –

- वेदभाष्याध्ययनशीलानां छात्राणां वेदोक्तकर्मविषयकज्ञानापेक्षया अत्र सङ्गृह्यते ।

फलतांशः –

- सम्पूर्णाग्निहोत्रविषयकं ज्ञानम् ।
- प्राकृतहोमस्य स्वरूपावबोधः ।

पत्र कोड एवं विषय	पाठ्यवस्तु विवरण -	क्रेडिट
DSCC 19	अग्निहोत्रब्राह्मणम्(अङ्गिरसो वै)(तै.ब्रा. द्वितीयाष्टके प्रथमः प्रश्नः) Unit - 1 (1 क्रेडिट) • 1 - 3 अनुवाकाः Unit - 2 (1 क्रेडिट) • 4 - 6 अनुवाकाः Unit - 3 (1 क्रेडिट) • 7 - 9 अनुवाकाः Unit - 4 (1 क्रेडिट 10 - 11 अनुवाकौ)	कुल 4
सन्दर्भग्रन्थः	तैत्तिरीयब्राह्मणं सायणभाष्यसमेतम्, आनन्दाश्रमग्रन्थालयः ।	

दिनाङ्कः - 17.08.2024

हस्ताक्षरम्

सूर्यनारायणः

वेदाङ्ग-वेदभाष्यविद्याशाखाध्यक्षः - प्रो.सूर्यनारायणभट्टः